

відображає процес формування цифрового інноваційного середовища підприємства, механізм перетворення цифрових можливостей у економічні стимули та зміну структури, інтенсивності й якості інноваційної активності.

*Кузьминський К.М.,
здобувач вищої освіти,
Мехович С.А.,*

*інженер-конструктор, доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економічного аналізу і зовнішньо-економічної діяльності
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»*

СЦЕНАРНО-ФОРСАЙТНИЙ МЕХАНІЗМ ПОБУДОВИ АЛЬТЕРНАТИВНИХ СЦЕНАРІЇВ ЦИФРОВОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Активізація процесів діджиталізації зумовлює не лише впровадження окремих цифрових технологій, а й глибинну трансформацію системи управління організаційно-економічною діяльністю підприємства. . За цих умов традиційні підходи до стратегічного планування, що ґрунтуються переважно на ретроспективному аналізі та лінійних прогнозах, виявляються недостатніми для забезпечення випереджального та адаптивного управління. У зв'язку з цим актуалізується необхідність інтеграції у систему управління спеціалізованого модуля, покликаного забезпечити перехід від реактивного управління до прогнозно-адаптивної моделі, в якій управлінські рішення формуються з урахуванням очікуваних технологічних, організаційних та економічних змін. Як інтелектуальний контур системи управління, що забезпечує виявлення довгострокових трендів діджиталізації, формування альтернативних сценаріїв розвитку та прогнозування коротко-, середньо- і довгострокових ефектів цифрової трансформації вводимо форсайт-модуль.[1]

Форсайт-модуль у цій гібридній системі виконує функцію надсистемного стратегічно-аналітичного контура, що забезпечує зв'язок між зовнішнім середовищем, внутрішніми бізнес-процесами та системою прийняття управлінських рішень у загальній системі управління підприємством. Він інтегрується з підсистемами стратегічного управління, інноваційного менеджменту, управління бізнес-процесами, організаційного проектування, фінансово-економічного планування та цифрової платформи підприємства. Його функціонування забезпечує перехід від фрагментарного впровадження цифрових технологій до системної трансформації організаційно-економічної діяльності. Таким чином, форсайт-модуль виконує роль інтелектуального ядра управління діджиталізацією, формуючи випереджальні управлінські імпульси та

забезпечуючи узгодження короткострокових рішень із довгостроковими траєкторіями розвитку підприємства.

Запропонована трьохрівнева концептуальна модель відображає архітектуру інтелектуального контуру випереджального управління діджиталізацією підприємства та його інтеграцію в систему управління організаційно-економічною діяльністю. Верхній рівень моделі репрезентує зовнішнє середовище, яке формує інформаційну базу форсайт-модуля і включає технологічні тренди, ринкове та конкурентне середовище, регуляторні умови, а також кадрові та соціальні фактори. Саме ці елементи генерують потоки даних і слабкі сигнали, що ініціюють процеси прогнозування та сценарного аналізу. Центральним елементом моделі є форсайт-модуль прогнозування впливу діджиталізації, побудований за принципом багатоконтурної інтелектуальної системи. У його структурі виокремлено чотири взаємопов'язані контури:

- аналітичний контур, що забезпечує обробку великих масивів даних, аналіз КРІ, оцінювання рівня цифрової зрілості та формування машинних прогнозів;

- сценарно-форсайтний контур, орієнтований на побудову альтернативних сценаріїв цифрового розвитку, технологічних дорожніх карт і моделей backcasting;

- експертно-когнітивний контур, який забезпечує формалізацію експертних знань, побудову когнітивних карт і виявлення непрямих ефектів діджиталізації;

- імітаційний контур, що ґрунтується на застосуванні системної динаміки, цифрових двійників і агентного моделювання для кількісної перевірки управлінських сценаріїв.

Їх призначенням є моделювання можливих траєкторій трансформації системи управління та оцінювання стратегічних наслідків різних варіантів діджиталізації. Нижній рівень моделі відображає систему управління підприємством, до складу якої входять стратегічне управління, управління бізнес-процесами, організаційне проектування, інноваційний менеджмент, фінансово-економічне управління та управління персоналом і компетенціями. Форсайт-модуль генерує управлінські імпульси, що спрямовуються на трансформацію цих підсистем. Завершальним елементом моделі є контур зворотного зв'язку, який базується на оцінюванні результатів трансформації організаційно-економічної діяльності та системи КРІ. Інтеграцію результатів усіх контурів здійснює AI-інтегратор форсайт-модуля, який формує узагальнені прогнози, сценарії трансформації та рекомендації для системи управління.

Список використаних джерел

1. Мехович К. С. Місце маркет-форсайту в теорії ефективності інноваційного маркетингу. Загальнодержавний науково-технічний та

інформаційний журнал «Енергетика. Енергозбереження. Енергоаудит.» - 2025. № 2 (205). С. 62–88. DOI: <https://doi.org/10.20998/2313-8890.2025.02.05>

2. Мехович С.А., Кузьминський К.М. Вплив цифрових платформ на організаційну архітектуру підприємства. Загальнодержавний науково-технічний та інформаційний журнал «Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит.» № 11 (214) (2025): С. 105-131. DOI: <https://doi.org/>

Лігоненко Л.О.,

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри бізнес-економіки та підприємництва,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

РЕЗИЛІЄНТНА КРЕАТИВНІСТЬ: ЗМІСТОВНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ

У сучасному світі, позначеному стрімкими змінами, невизначеністю та кризовими явищами, особливої актуальності набуває питання розвитку здатності до творчого подолання викликів. Резилієнтна креативність – це інноваційний міждисциплінарний концепт, що поєднує психологічну стійкість (резилієнтність) із творчим потенціалом особистості. Цей термін позначає унікальну здатність людини не лише адаптуватися до несприятливих обставин, але й використовувати їх як каталізатор для творчого зростання та інновацій.

Концепція резилієнтної креативності формувалася протягом багатьох років завдяки працям видатних іноземних дослідників (табл.1).

Таблиця 1.

Теоретичне підґрунтя концепції резилієнтної креативності

Автор(и)	Рік	Характеристика резилієнтної креативності
Rhodes, M.[1]	1961	4P-модель креативності (Person, Process, Product, Press) як основа
Cyrulnik, B.[2]	1999	Перетворення страждань на творчий потенціал ("чудесне нещастя")
Cassou, M.[3]	2001	Креативність як природний стан подолання бар'єрів
King L. A., Hicks J. A.[4]	2007	Наративна роль у резилієнтності та подоланні regret
Metzl E. S., Morrell M. A.[5]	2008	Креативність як механізм посттравматичного росту
Beghetto, R. A.[6]	2013	Відновлення після творчих невдач через трансформацію досвіду
Evans, D.[7]	2014	Мистецтво як coping-механізм травматичних переживань